

Balears, en campanya d'enquestes

Tot i que fa força temps que a les Illes es respira un ambient preelectoral, l'aparició d'alguns sondejos amb resultats molt incerts posa nerviosos els protagonistes. De moment, l'únic clar és que Esquerra Unida i Els Verds, per separat, difícilment obtindrien els dos escons que van sumar al Pacte de Progrés l'any 1999.

Els polítics, quan es tracta d'enquestes, ja se sap el que diuen: "L'única enquesta vàlida són les eleccions." Ben cert, però també ho és que es preocupen per fer-ne i per conèixer-ne tot el possible. Com més, millor. Ara mateix, a Balears, tant el PP com el PSIB n'estan fent una i, a més, encara hi ha les projeccions i adaptacions de la darrera que va fer el CIS.

Des del juny passat, tots els grups parlamentaris il·lencs tenen l'enquesta encarregada pel Govern balear. D'aquesta, en fer-se'n públics els resultats, com cada any el PP diu que està "cuinada" pels socialistes, i entre els membres del Pacte de Progrés que no en resulten ben parats més o menys se senten les mateixes opinions. Però el cert és que, més enllà de les dades que oficialment es presenten als mitjans de comunicació, molta informació que es pot extreure de l'enquesta serveix, i ha servit, per establir les tàctiques electorals de tots els partits. I és que, de fet, cal recordar que només queden sis mesos per als comicis autonòmics i municipals.

Peculiaritat balear. Abans de fer qualsevol consideració o interpretació, però, cal tenir en compte la peculiaritat electoral balear, que és, en línia amb l'Estatut, d'una complexitat considerable per l'insularisme.

Hi ha una circumscripció per illa (és a dir, en total són quatre, inclosa Formentera). Menorca tria 13 escons; Mallorca, 33; Eivissa, 12; i Formentera, 1, amb la qual cosa es formen els tres consells insulars (de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa i Formentera). En unir-se tots els diputats dels tres consells esmentats, es forma el Parlament balear, de 59 escons. Hi ha una normativa que permet dedicar en exclusiva electes al Parlament (fins al

50% de cada llista), que són substituïts en el Consell respectiu pels següents de cada llista, els quals seran consellers, però no diputats.

En circumscripcions tan petites, i amb la llei d'Hondt, tot pot alterar-se considerablement per un grapat de vots. Així, cal entendre que per exemple és més important saber si Els Verds i EU aniran o no en coalició a Mallorca (i eventualment a Menorca, si es reobris le negociació ara tancada) que conèixer qualsevol enquesta. Això ho saben tots els partits. El motiu és comprensible. Si anassin per separat el seu nivell de vot no assegura a cap dels dos obtenir el mínim (5%) per poder entrar en representació. L'any 1999 la coalició EU - Els Verds per Mallorca aconseguí 2 escons. Si es projecta sobre els mateixos resultats la hipòtesi que haguessin anat per separat, cap dels dos hagués obtingut representació. Els seus dos diputats, per la llei d'Hondt, haguessin donat més pes al PSM (de 4 que en té, n'hagués tengut 5) i al PP (que en té 16, hagués passat a 17). Com que la majoria absoluta del Consell de Mallorca és, precisament, 17, els conservadors s'haguessin fet amb el seu control. Però no és només això. Si a Menorca Els Verds haguessin existit i s'haguessin presentant sols (com sembla que faran l'any vinent), s'haguessin pogut alterar també tots els resultats. Perquè per la presumpta dispersió de vot el més probable és que un dels dos partits petits (PSM i EU, tots dos amb un diputat conseller) s'hagués quedat fora. Projectada aquesta hipòtesi sobre els resultats del 1999, el partit que s'hauria fet amb l'escó "sobrant" hagués estat el PP, amb la qual cosa passaria de 6 a 7 escons, i, per tant, amb majoria absoluta en el Consell menorquí. És a dir, en la totalitat balear, el PP hagués passat dels 28 escons que

Molts ciutadans balears es mostren indecisos davant la propera contesa electoral. La foto fixa del dia dels comicis serà, novament, la decisiva. Llavors el dubte es transformarà en vot.

va tenir als 30: per tant, majoria absoluta. Tot plegat no deixa de ser una hipòtesi, cert, però serveix per il·lustrar que, a Balears, una decisió com el fet de formar coalició, o no, d'EU amb Els Verds, per exemple, pot alterar absolutament tots els resultats electorals.

Un altre factor que cal tenir present davant les enquestes és el fenomen del vot "ocult" a Menorca. És a dir, els menorquins que no saben a qui votaran o que no volen contestar són molts més que a la resta d'illes: Mallorca, 15,4%; Eivissa

i Formentera, 12,1%; i Menorca, 26,4%. Aquesta dada, sens dubte, pot desbaratar qualsevol enquesta, i no deixa de ser, de fet, una incògnita que manté tots els partits en la incertesa.

Enquesta base. Un cop fetes aquestes consideracions, vegem l'enquesta que tots els partits balears han usat, i usen, per establir les tàctiques en aquesta llarga cursa electoral. El sondeig dóna la intenció de vot i la intenció més simpatia. Tot i que els partits utilitzen el segon ín-

dex en els seus càlculs, és a dir, la simpatia envers els partits, cal basar-se únicament en la intenció en estat "natural" o "brut", si es vol extreure una conclusió general que no analitzi també altres factors: tenir en compte la simpatia comporta haver d'analitzar també elements com la biografia de vot, la valoració de candidats...

Per tant, pel que fa a la intenció de vot, a Mallorca, el PP obté la primera posició, amb el 32% (enfrent del 44,38% que va obtenir al 1999); seguit del PSIB, amb el 22,9% (23,8% al 1999); EU – Els Verds, amb el 6,1% (5,95%); el PSM, amb el 6% (13,47%); i UM, amb el 5,2% (9,8%).

A Menorca, l'enquesta detecta un pràctic empat entre el PSIB, que obtendria un 20% (al 1999 va obtenir el 37,9%), i el PP, que aconseguiria un 19,4% (40,2% al 1999). En tercera posició apareix EU, amb el 5,5% (7,2%), i, finalment, el PSM, amb el 5% (9,83%).

Pel que fa a Formentera, els resultats del sondeig indiquen que guanya, com fa quatre anys, la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes (COP).

A Eivissa el Pacte obtendria el 37,9% (46,4% al 1999); el PP, el 28,1% (46,9%); i Els Verds, que es presentaran sols, el 9,4% (l'any 1999 formaven part del Pacte Progressista).

Les diferències entre la intenció de vot i el percentatge real del 1999, que el lector veurà en algun cas molt descompensada, són degudes al fet –comentat anteriorment– que no s'han tingut en compte tots els altres elements (simpatia, biografia, etc.), com se sol fer. Però si es prescindeix d'aquest fet, cal observar les diferències entre partits: com se situen uns en relació amb els altres al 1999 i com ho fan ara, segons l'enquesta. Des d'aquesta panoràmica es desprèn fàcilment que, tot i haver-hi possibles intercanvis de vot i escons entre EU – Els Verds i PSM, els dos partits "majoritaris" disminueixen diferències a favor del PSIB i en perjudici del PP. Aquestes dades podrien significar que es tornés a fer el Pacte de Progrés, en cas que els partits que el formen el volguessin repetir.

Miquel Payeras